

LUISA VON KAMECKE

ŽENY

ROMÁN

ZE STATKU
FALKENSEE

RODINNÁ SÁGA

ŽENY
ZE STATKU
FALKENSEE

Copyright © 2020 by Bastei Lübbe AG, Köln

Všechna práva vyhrazena.

*Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Taťána Štefánková, 2022

Cover © Birgit Gitschier, 2022

© DOBROVSKÝ s. r. o., 2022

ISBN 978-80-277-1987-7 (pdf)

Luisa von Kamecke

ŽENY
ZE STATKU
FALKENSEE

ZÁPADOPRUSKÁ SÁGA

*Mé milované mamince.
V devíti letech jsi musela opustit svůj rodný kraj,
a navzdory této ztrátě jsi nás naučila, že domov
můžeme vždy najít ve svém srdci
a u lidí, které milujeme.*

1. kapitola

Veronika

Statek Falkensee, Západní Prusko, 2. června 1904

„Trvám na tom, abys mi řekl pravdu. Holou pravdu. Bez příkrášlování.“ Veronika von Bargelow se přes široký dubový stůl bojovně podívala na svého muže Adalberta. V jeho očích spatřila neklidný plamen, na spáncích se mu leskly kapičky potu. Nebyla si jistá, jestli ty jemné perly vyvolala svými slovy, nebo je způsobilo horko.

Západní Prusko sténalo už od května pod vlnou veder. Při slavnostním vstupu hlavní stráže do Gdaňsku 24. května prý dokonce přes dvacet diváků omdlelo – stáli mnoho hodin na slunci, jen aby o tu okázalou ceremonii nepřišli.

Od té doby uplynul více než týden, a stále ještě nezapršelo. Slunce už brzy dopoledne ponořilo panský dům a hospodářské budovy statku Falkensee do sálavého světla a stříbrně rozmihotalo hladinu nedalekého jezera.

„Prostě jen potřebujeme déšť,“ zamumlal Adalbert poté, co svoji ženu nechal dlouho čekat na odpověď. Pohlédl k oknu, jako by doufal, že se na jasném nebi konečně objeví první mrak.

V duchu si kladla otázku, jestli Adalbert skutečně věří, že ji tou vyhýbavou poznámkou může odbýt. Do jeho pracovny se skříněmi z tmavého dřeva, v nichž uchovával dokumenty za poslední století, zavítala jen zřídkakdy. Tady se konaly Adalbertovy každodenní porady s novým správcem statku Emilem Gabrowským a s dlouholetým stájovým mistrem Adamem. Sem za ním chodili dodavatelé hnojiv

nebo zemědělských strojů a tu a tam i zájemci o koupi koně z bargelowského chovu, který se snažil budovat už několik let. Byl to jeho pracovní prostor, zatímco jejím polem působnosti byla prádelna, příborník s mišeňským porcelánem a se šuplíky plnými stříbrných příborů a malý pracovní kout v zimní zahradě. Adalbert se staral o provoz statku, Veronika o domácnost a personál.

Tohle rozdělení odpovědností přijali už na počátku manželství a od té doby do záležitostí druhého nezasahovali. Tentokrát si ale Veronika potřebovala s manželem o některých problémech promluvit, i když ho tím možná uvede do rozpaků.

„Zdá se, že...“ přece jen se zarazila, ale po krátkém nadechnutí sebrala odvalu a rozhodně pokračovala, „že jsme se dostali do potíží.“

„Jestli brzy nezaprší, musíme počítat s tím, že pšenice uzraje předčasně, ale...“

Veronika potlačila povzdychnutí. „Nejde jen o letošní sklizeň. Vloni uhynulo pět vzácných chovných klisen na...“ odkašlala si, potom ta slova ale přece jen vyslovila: „... pohlavní nákazu a nová stáj je teď poloprázdná.“

Pohlédla z okna na hospodářskou část za domem, kde stály kůlna na náradí, čeledník pro služebnictvo, které nepatřilo k domácímu personálu, kočárovna a hlavně dvoupatrová stodola se dvěma širokými vjezdy pro žebříňáky. Zkušené oko by okamžitě odhalilo první známky rozpadu: tu pokřivený okenní rám, jinde vlhký flek na venkovní fasádě. Nemilosrdné slunce odhalovalo záplaty na střeších, kde byla sem tam nahrazena jen jedna taška, jinde celé řady. Byl nejvyšší čas střechy kompletně nově pokrýt.

Řadu budov uzavírala na první pohled rozpoznatelná novostavba koňské stáje s bezchybně bílou fasádou, perfektním tmavě hnědým krovem, velkými okny zajišťujícími dostatek světla a vzduchu a s blýskajícími se taškami nové střechy. Nahradila starou stáj, která už měla střechu tak děravou, že některá stání pro koně byla zcela nepoužitelná a vlhkost a průvan ohrožovaly nejen hříbata, ale

i dospělé koně. Adalbert von Bargelow se proto nakonec rozhodl, že si vezme hypotéku na novou stáj. Hypotéku, která se stala pro statek Falkensee hrozbou – jednou z mnoha.

„V novinách jsem četla, že zlevnila námořní přeprava, a z Ameriky a Balkánu se proto dováží mnohem víc pšenice než vloni. Pro německé zemědělce to znamená pokles výkupních cen. A k tomu nás čeká špatná sklizeň.“

Adalbert mlčel a z výrazu jeho tváře se dalo zřetelně vyčíst, jak se mu nelíbí, že jeho žena mluví o takových věcech. Ale na to už Veronika nemohla brát ohled.

„Dělám si starosti o statek. Je to přece naše živobytí a Frederickovo dědictví. Když o Falkensee přijdeme, nezůstane nám vůbec nic. Alice je zajištěná, za pár měsíců se vdá, ale našeho syna a starší dceru by čekala nejistá, temná budoucnost. A k tomu ještě Frederickovy časté nemoci, které nás stojí tolik peněz. Nechci ani pomyslet na to, že bychom nebyli schopni platit účty. Možná bychom pak museli propustit služebnictvo. Jenže někteří z nich jsou u nás už přes dvacet let. Neseme za všechny ty lidi odpovědnost.“

„Kdo tady tvrdí, že nám hrozí úpadek? Jsem přece tvůj manžel, a když jsme spolu stáli před oltářem a svěřovalas mi do rukou svůj život, přísahal jsem, že se na mě budeš moct spolehnout. A odpovědnosti za naše zaměstnance jsem si také vědom – *mojí* odpovědnosti, ne *naší*.“

„Vím, že se na tebe mohu spolehnout,“ zvolila Veronika chlácholivý tón. „Přesto tě snažně prosím, abys mi řekl pravdu. Jak je na tom statek Falkensee doopravdy?“

Když Adalbert otevřel ústa k odpovědi, viděla na něm, že se opět pokusí situaci zkrášlit a jako vždy jí řekne, ať si nedělá starosti a nechá všechno s důvěrou na něm.

„Prosím!“ dodala proto už důrazněji. „I já můžu něco udělat. Něco, co každopádně patří do mých kompetencí.“

Neměla tím na mysli úspory v domácnosti. Odjakživa hospodařila úsporně a od té chvíle, kdy začali splácet hypotéku, se snažila

utrácet ještě méně, aniž by se museli vzdát kvality a komfortu. Ale tyto úspory nestály ani za zmínku.

Napřimila se na židli potažené kůží a její světlé šaty tiše zašustily, když si urovnávala sukni a upravovala krajkový lem rukávů. Slyšela, jak se Adalbert zhluboka nadechl – věděla, že vdechuje její levandulovo-citrónovou parfémovanou vodu. Už před mnoha lety jí řekl, jak tu vůni zbožňuje. Že je tím posledním, co vnímá večer před spaním, a prvním, co ucítí ráno po probuzení.

Jak už bylo v jejich kruzích zvykem, měli oddělené ložnice. Přesto trávili skoro všechny noci společně, v široké posteli ve Veroničině pokoji. Ne proto, že by se jich každou noc zmocňovala fyzická touha, ale oba rádi leželi vedle sebe a vychutnávali si pocit, že nejsou osamoceni, mohou vnímat teplo toho druhého a slyšet ve tmě jeho dech.

Adalbert bojoval sám se sebou – prozradilo ho cukání pod pravým okem. Teprve potom přikývl. „Jsme na tom špatně,“ řekl tak tiše, že mu sotva rozuměla. „Přitom tady, ve Viselských dolinách, jsme se nikdy dřív nemuseli takových starostí obávat. Stejně jako Chełmnu se téhle části Západního Pruska vždy říkalo sýpka Německé říše.“

„Není to tvoje vina,“ pokusila se ho utěšit, než se ptala dál: „Budou na to, aby se zabránilo nejhoršímu, stačit peníze, které chce po svatbě do statku investovat rodina Ronalda von Bernsdorffa?“

„Mimo vybavení domácnosti nedostane Alice věnem skoro nic. Takže pokud by Bernsdorffovi zjistili, že o statek můžeme přijít, mohli by i zrušit zasnoubení, protože v takovém případě by se dalo očekávat, že budeme potřebovat jejich trvalou finanční podporu. Nemohl jsem od nich tedy žádat víc. Už takhle je jejich nabídka velkorysá.“

Veronika přikývla. Vzápětí ale Adalbertova zjevná úleva z blížícího se zasnoubení nejmladší dcery ustoupila novým starostem.

„Podařilo se mi přesvědčit banku, že očekáváme brzký přísun peněz. Slíbili mi posečkat s opožděnou splátkou. Ale nemůžeme už

odkládat některé opravy budov a strojů. A musíme také pořídit nové chovné klisny, protože vzhledem ke klesajícím cenám obilí potřeby-
jeme další zdroj příjmu.“

„Kolik času nám zbývá, než budeme potřebovat další peníze?“

Adalbert znovu váhal, než se pracně přinutil k odpovědi: „Možná mi dají ještě jednu hypotéku, i když tu bychom spláceli jen s velkými potížemi. Ale...“

„Charlotta,“ přerušil jej Veronika mírným tónem, ačkoli jindy svého muže nechávala vždy domluvit, „se také musí vdát za bohatého muže. To bude nejlepší a nejjednodušší řešení. Zadlužit se ještě víc by naproti tomu bylo strašně riskantní. Jak dlouho vydržíme bez další hypotéky nebo jiného finančního zdroje?“

Adalbert sklopil hlavu a posunul po stolní desce držák na plnicí pero tak, aby ležel rovně podél účetní knihy. „Do konce příštího roku.“

Veronika zamyšleně krabatila čelo. „Tak dlouho bychom neměli čekat, zvláště když Charlotta oslavila už dvacáté narozeniny a její mladší sestra se bude vdávat dřív než ona. Nemělo by být příliš těžké najít schopného muže, který jí nabídne náležitou životní úroveň a nechá se přesvědčit k investicím do statku. Museli bychom se jen postarat, aby se nedozvěděl o naší skutečné finanční situaci. Jakmile zase poběží chov, všechno našim budoucím zetům splatíme.“

Adalbert už se opět tvářil nešťastně. Vůbec se mu nelíbilo, že se jeho manželka vyjadřuje k takovým věcem, jako jsou hypotéky a investice, ale nastaly zlé časy a věci se prostě změnily.

Někdo zaklepal na dveře a Veronika von Bargelow se na manžela tázvavě podívala: „Ty někoho čekáš?“

Zavrtěl hlavou: „Gabrowski už tu byl.“

Pronesl směrem ke dveřím nahlas „vstupte“, ale trvalo ještě chvíli, než se pootevřely a do škvíry váhavě vsunula hlavu Emma Schubkeová, která na statku Falkensee pracovala už mnoho let jako kuchařka.

„Promiňte.“ Nemotorně udělala pukrle a nervózně si upravila šátek uvázaný kolem hlavy. „Kdyby to tak nespěchalo, neodvážila bych se vás rušit. Ale protože už je čas k přípravě oběda...“

Veronika ustrnula. Připravovala se na rozhovor s Adalbertem tak intenzivně, že se zapomněla zastavit dole v kuchyni a probrat s Emmou Schubbkeovou dnešní menu.

„Dobře jste udělala,“ uklidňovala kuchařku. „Připravte něco ze včerejších zbytků a podávejte k tomu salát. A jako první chod polévku.“

Kuchařka znovu udělala pukrle a nervózně při tom mnula látku zástěry. Jak rezolutně velela své posádce v kuchyni, tak nejistá si byla mimo ni – na rozdíl od služebných a sluhů se kuchyňský personál dostal jen zřídkakdy do vrchních pater.

„Ráda bych věděla, co mám servírovat večer, až se milostslečna Charlotta vrátí. A také musím udělat objednávky na další dva dny, až potom přijede dodavatel.“

„Nejspíš byste ráda připravila nudle v závoji,“ odpověděla jí přátelsky Veronika. Charlotta kombinaci širokých nudlí a jablečné dřevě zbožňovala, ačkoli se toto prosté jídlo objevovalo spíše na stolech chudších domácností.

Kuchařka nadšeně přikývla. „Tím bychom u milostslečny Charlotty nic nepokazili.“

„Očekáváme ale k večeři hosty a slečna Charlotta přijede v doprovodu své tety.“ Tím bylo oblíbené jídlo nejstarší dcery z jídelního lístku automaticky vyškrtáno.

„Královecké klopsy?“ zeptala se Emma Schubbkeová s nadějí v hlase.

Veronika po krátkém zaváhání přikývla. Ještě před několika týdny by pokrm z mletého masa na přivítanou Charlotty zamítla. Hospodařila sice odjakživa úsporně, jak to bylo ve Viselských dolinách u majetných rodin zvykem, ale hostům byly na statku Falkensee servírovány vždy pouze delikatesy. V budoucnu však bude muset šetřit i při takových příležitostech – a to velmi nenápadně, aby si

hosté ničeho nevšimli. Ale protože i královecké klopsy patří mezi Charlottina nejoblíbenější jídla a kuchařka je sama navrhla, budou jako oficiální uvítací pokrm vhodné.

V žádném případě si ani Emma Schubbkeová nesmí povšimnout, že se začíná ještě více hledět na náklady. Vůči personálu je potřeba udržet zdání movitosti, jinak by se poohlédli po jiných pracovních místech, zvláště ti schopnější z nich. A časem by se to jejich prostřednictvím doneslo i k sousedům.

„Oblíbenou polévku a oblíbený moučník mé dcery znáte. Nebo byla Charlotta v Paříži příliš dlouho?“ usmála se na kuchařku přátelsky.

„Ale kdepak! To naše děvčátko bylo sice strašně dlouho pryč, ale proto jsem její jídla ještě nezapomněla.“ Poslední pukrle a spokojená kuchařka zmizela za dveřmi.

„Až bude Charlotta zpátky, bude tady zase živo.“ Adalbertovu tvář rozsvítil úsměv. „Vzpomínáš si na ty nekonečné debaty, než jsme jí dovolili bydlet nějaký čas u Evelíny v Paříži a studovat tam?“ Poslední dvě slova zněla v jeho podání tak, jako by Charlotta vyslovila přání stát se lovkyní dravé zvěře v džungli nebo chtěla vystoupat na Mount Everest.

„Vážně se mě ptáš, jestli si vzpomínám?“ Veronika při té vzpomínce pobaveně vydechla přes našpulené rty.

„Musíme bohužel počítat s tím, že naše nejstarší má svoje vlastní plány do budoucna. Proto mi nepřipadá vhodné provdat ji proti její vůli. Ještě k tomu za muže, kterého ani nebude chtít. Přeji si pro ni to samé, co prožívá její sestra: muže, do kterého bude zamilovaná až po uši.“

„Já nevím, Adalberte. Vidím to trochu jinak. Láska by Alici mohla v nové roli zbytečně zkomplikovat život. Je sice rozená statkářka, jen se ještě musí naučit jednat uváženěji, ale to přijde časem samo. Jenže pokud se bude neustále trápit tím, jestli se Ronaldovi veškeré její počínání líbí, nebo nelíbí, bude si sama stát v cestě.“

„Ale ty jsi přece také úžasná statkářka,“ pohlédl jí přes stůl do očí. Veronika jeho pohled opětovala, ale mlčela. Po chvíli Adalbert přikývl. Pochopil.

Veroničino manželství s Adalbertem von Bargelowem domluvili její rodiče. Pokud k němu zpočátku vůbec něco cítila, pak pouze úctu. Vedla jeho domácnost, obsluhovala hosty a dohlížela na služebnictvo, tak jak se to naučila od své matky. Zvláště těžké pro ni bylo sdílet lože s prakticky cizím člověkem. Ale už během prvního roku společného života k němu začala cítit sympatie, při jeho dotecích se uvolňovala a časem si jeho blízkost dokonce začala užívat.

A zatímco v druhém roce manželství šťastně a zároveň se strachem očekávali narození Charlotty, přerostla její přátelská náklonnost v lásku. Lásku, která sice nebyla divoká a vášnivá, jak je popisována v červené knihovně, ale hřejivá, spolehlivá a stálá.

Takovou lásku si Veronika přála i pro Charlottu a Alici. Ovšem občas pochybovala, že to s povahou jejích dcer půjde tak hladce. Ale to se ukáže. U Alice už v blízké budoucnosti a u Charlotty snad do roka, jak Veronika doufala.

„Určitě souhlasíš s tím, že sjednané sňatky mohou být nakonec těmi nejúspěšnějšími.“ Na konci věty pozvedla hlas, ale nebyla to otázka. „My dva jsme toho nejlepším příkladem. Sňatek z lásky oproti tomu příliš často přináší různé problémy.“

Adalbert pochybovačně pokyvoval hlavou. „Charlotta se bude chtít vrátit do Paříže a dokončit studium. Najdu jinou cestu, jak statek zachránit.“

„Nesmíme nic riskovat,“ trvala Veronika na svém a trochu se na židli napřímila. Už jako holčičku ji učili správnému držení těla – pro ženy rodiny Breitusuhlbergových byly disciplína a smysl pro povinnost samozřejmostí. A tyto ctnosti předala i svým dcerám. Teď tedy očekávala, že pokud to bude zapotřebí, Charlotta a Alice se podle toho zachovají.

„Charlotta je tvrdohlavá.“ Adalbert zřejmě ještě nebyl úplně přesvědčený. „A jakmile v jednadvaceti dosáhne plnoletosti, už ji

nebudeme moct nutit, aby si vzala muže, který bude vyhovovat nám. A předtím vlastně také ne.“

„Asi by opravdu bylo lepší, kdybychom jí zatím neříkali, že naše situace vyžaduje, aby se bohatě vdala. Mohli bychom v ní jen vyvolat odpor,“ přemýšlela Veronika nahlas. Svoji nejstarší dceru znala dost dobře na to, aby si dokázala představit záchvat vzteku, který by u ní vzbudila představa, že má být „prodána“, aspoň tak by to určitě vnímala. „Nejlepší by bylo, kdyby sama uznala, že je načase se vdát. Prostě jen proto, že už na to má věk a že Alice si našla manžela dřív než ona. Ať se pro mne za mne i zamiluje. Časy se mění. Pozveme na Aliciny zasnuby vhodného mládence a pak se uvidí. Máš nějaké návrhy na seznam hostů? Pár nápadů bych už měla.“

2. kapitola

Charlotta

Gdaňsk hlavní nádraží, Západní Prusko, 8. června 1904

Charlotta von Bargelow si zkoumavě prohlížela dívku, nanejvýš sedmnáctiletou, která seděla vedle ní v kočáru. Otýlie už dobrou čtvrt hodinu plakala a očividně se nechystala přestat. Jen tu a tam si udělala krátkou přestávku, aby se za svůj výbuch emocí zastřeným hlasem omluvila, než se znovu rozeštkala.

Charlotta si povzdychla – snažila se zjistit příčinu Otýliiných slz už od chvíle, kdy vyrazily od babiččina domu. Doposud však bez úspěchu. Vzala do ruky vějíř, protože v uzavřeném kočáru vládlo dusné horko, a netrpělivě bubnovala prsty na skleněnou tabuli okna, kterým už v záři slunce viděla budovu gdaňského nádraží. Opakovaně babičku ujišťovala, že zbytek cesty do Falkensee zvládne bez problémů i bez doprovodu. Konečně – z Paříže do Gdaňsku, kde podle plánu přenocovala u babičky, se také dostala sama.

Původně měla jet z Paříže domů do Západního Pruska s tetou Evelínou, ale ta se v den odjezdu probudila s vysokou horečkou a nebyla schopná vstát z postele. Po chvíli váhání Charlotta navrhla, že pojede sama, a teta, omámená horečkou, souhlasila – ačkoli se jinak neslušelo, aby mladá dáma cestovala bez doprovodu.

Ale v dopisech mamince už Charlotta několikrát slíbila, že jí pomůže s přípravami na Alicinu svatbu. Svatební plány byly z týdne na týden grandióznější a chaotičtější a matka si stále více zoufala nad seznamem hostů.

A tak se Charlotta s nemocnou tetou rozloučila a spolu se dvěma malými kufry se nechala odvézt na nádraží drožkou. Skříňový kufr jí může teta dovézt později, až ji bude spolu s komornou a minimálně jedním sloužícím následovat – do Aliciny svatby se určitě uzdraví.

Původně zamluvila teta pro sebe a Charlottu spací kupé v luxusním vlaku Nord Express, který jezdil denně na trase Paříž–Ostende. Teď ho měla Charlotta jen sama pro sebe. Poté, co se v něm zabydlela, vydala se povečeřet do jídelního vagónu.

Náhoda tomu ale chtěla, že se o stůl dělila s jinou dámou, která také cestovala sama. Byla minimálně o dvacet let starší než Charlotta a už po pěti minutách se jí sama od sebe svěřila, že je autorkou cestopisných knih. Jednu z nich, o cestě z Londýna do New Yorku, Charlottě věnovala a poradila jí, aby takové dobrodružství také podnikla. Nejspíš neměla ani ponětí o tom, že pro dceru západopruského statkáře není zvykem, aby se vydávala sama do světa. Charlotta jí to ale neprozradila a připadala si velmi samostatná, když se vrátila do svého kupé až po deváté hodině a vzala si cestopis s sebou do postele.

I přestup v Berlíně a následná cesta do Gdaňsku proběhly bez problémů. Ve vlaku ji ale rozmrzele pozoroval starší pán, který seděl šikmo naproti ní.

„Cestujete sama?“ rozhlížel se zamračeně kolem sebe, jako by předpokládal, že se její gardedáma schovává pod sedačkou nebo v jednom z rohů.

„Jsem autorka cestopisů,“ vysvětlila mu s vážným výrazem ve tváři a potlačila výčitky, které se jí zmocnily, protože zalhala, aniž by se nacházela v úzkých. Na druhou stranu – jestli a proč cestovala bez doprovodu, do toho jejímu spolucestujícímu nic nebylo. Ten už na to nic neřekl. Buď se obával, že o něm napíše ve své imaginární knize, nebo se s pracujícími ženami ze zásady nebavil.

Naštěstí měla babička na mnoho věcí modernější pohled než její matka. Poté, co Charlotta při západu slunce vyhledala na gdaňském

nádraží drožku a dorazila sama k babiččinu městskému bytu, byla stará dáma sice nejdřív v šoku, za chvíli už ale pobaveně naslouchala jejímu vyprávění o zážitcích z cesty. Ovšem ještě před spaním přece jen rozhodně oznámila, že Charlotta bude příštího rána pokračovat v cestě za doprovodu komorné Otýlie.

„Tvoje matka by mi nikdy neodpustila, kdybych tě nechala odjet samotnou.“

„Dostala jsem se tímto způsobem až do Gdaňsku, tak zvládnou sama i zbytek cesty do Bischofswerderu,“ protestovala Charlotta, velké naděje si ale nedělala.

„Samozřejmě že bys to zvládla. Ale nepatří se to, jak jistě víš.“

A tak už Charlotta dál nenaléhala. V její situaci by opravdu nebylo moudré matku rozžlobit. Vždyť se přece chystala přemluvit rodiče, aby jí povolili ještě minimálně rok studia v Paříži. Bylo toho ještě tolik, co se chtěla naučit o zemědělství, chemii a dalších vědách, které by pro ni mohly být důležité, pokud by chtěla úspěšně vést vlastní statek. Pochopitelně si uvědomovala, že vést nezávisle byt jen malé hospodářství je pro ženu nejspíš nesplnitelný sen. Přesto se chtěla naučit všechno, co k tomu musí znát, a na to potřebovala další rok na Sorbonně. Její rodiče, a dokonce i teta Evelína si zatím dál měli myslet, že studuje umění. No, a tomu, aby získala od rodičů povolení strávit v zahraničí delší čas, by napomohlo, kdyby během pobytu ve Falkensee hrála roli poslušné dcery.

Její příjezd v doprovodu komorné by na matku udělal uklidňující dojem. Možná by se pak nerozčilovala nad tím, že absolvovala většinu cesty sama. Konečně – matka byla dost zaneprázdněná Alicinými zasnubami a seznamem hostů včetně zasedacího pořádku.

Jenže teď seděla Charlotta vedle vzlykající Otýlie a nevěděla, co si má se zoufalou dívkou počít. Aby rodiče nerozžlobila, měla by trvat na tom, ať jede s ní. Ale to jí přišlo velmi kruté.

Vůz sebou prudce trhnul a zastavil před vchodem na nádraží. Babiččin vozka seskočil z kozlíku a otevřel dvířka. Charlotta se

bezradně obrátila k čím dál hlasitěji štkající komorné: „Kdyby to bylo jen na mně, tak bys se mnou jet nemusela, ale jak sama víš, určila to tak tvoje paní. Za pár dní budeš zase zpátky doma.“

„Jenže...“ Vzlykot přešel ve výbuch hlasitého pláče. „Přeci nemohu nechat milostivou paní samotnou. Jak si beze mě poradí? Má jen paní Wiesnerovou, a to je hospodyně a kuchařka – nebude si vědět rady s háčky na korzetu a těmi spousty knoflíčků na šatech. A s vlasy také ne. Rolf jí s tím samozřejmě také nepomůže.“

„A kvůli tomu pláčíš?“ Charlotta byla skoro dojatá, ačkoli jí Otýliina starost o babičku připadala přehnaná. Babičce je přes šedesát, ale na svůj věk je docela čilá a v žádném případě není bezmocná. Poradí si sama, nebo si někoho k ruce sežene.

„A také jsem ještě nikdy nikam nejela. Vždyť nikoho z tamních lidí neznám a vás vlastně také ne. Budu tam úplně sama.“ Slzy už zase tekly proudem.

Takhle to ale opravdu nešlo! Nakonec ji matka ještě bude vinit z toho, do jakého stavu tu dívku dostala. A tak si odhodlaně podkasala sukni, aby mohla konečně vystoupit. „Zůstaň sedět, Otýlie. Pojedeš zpátky domů a vyřídíš milostivé paní, že si bez tebe poradím mnohem lépe než ona.“

„Děkuji! Moc vám děkuji!“ Vzlyky rázem ustaly, komorná si utřela rukou slzy z tváří, široce se usmála a šťastně na Charlottu pohlédla opuchlými očima.

Charlotta jí už jen pokynula na pozdrav. Dívka by nejspíš plakala po celou dobu pobytu ve Falkensee, dokud by se konečně nevydala na zpáteční cestu do Gdaňsku. Bylo to správné rozhodnutí.

Anton jí odnesl kufry na nástupiště, předal je nosiči zavazadel a předem mu zaplatil, aby kufry později odnesl do vlaku. Potom se ujistil, že od něj Charlotta už nic nepotřebuje. Poděkovala mu a poté, co odešel, uložila nosiči, kostnatému staršímu muži v obnošené uniformě, aby na ni přesně na tom samém místě počkal. Mlčky přikývl, a tak se rozběhla po schodech dolů do haly a odtud k východu. Potřebovala ještě něco neodkladného zařídit.

Budova gdaňského nádraží ve stylu neorenesance byla dokončena teprve před čtyřmi lety. O jejím slavnostním otevření referovaly všechny noviny po celém Západním Prusku. Těšila se, až si ji prohlédne, ale předešlého večera už jí po příjezdu na důkladnější prohlídku nezbyl čas, a stejně už se stmívalo. No a dnes měla při příjezdu jiné starosti.

Jakmile prošla jedním z vysokých obloukových východů do sálahového horka na ulici, zůstala stát jako omámená.

Prostředkem široké silnice projížděly s hlasitým cinkotem tramvaje a na druhé straně, stejně jako na straně nádraží, se pohyboval nepřetržitý proud povozů, drožek a tu a tam projel i automobil.

S úžasem zjišťovala, že co se elegance a provozu týče, může Gdaňsk klidně konkurovat Paříži. I palácová budova nádraží by se do francouzského hlavního města bezvadně hodila. Obrovská stavba měla sedlovou střechu a bohatě zdobený stupňovitý štít, na jehož vrcholu seděl s roztaženými křídly bronzový pruský orel. Po levé straně budovy čněla do výše impozantní věž.

Konečně objevila to, co hledala – prodejce pohlednic, jací byli v každém městě poblíž většiny významných pamětihodností. Bosý chlapec se lněnou taškou pověšenou na krku k ní přiběhl, když na něho mávla.

„Je na nich hlavní nádraží?“ ukázala na balíček kartiček, které držel v ruce.

„Mám tu skvělý obrázek našeho nového nádraží. Barevná litografie. Dva feniky, prosím,“ podával jí jednu z kartiček.

„Litografie,“ opravila ho s přátelským úsměvem a místo dvou feniků mu za pohlednici zaplatila pět. Frederick bude mít radost. Napsal jí, že si kvůli všem těm krásným pohlednicím, které mu poslala z Paříže, založil album, do něhož se vejde až pět set obrázků.

Dorazila na nástupiště právě včas, aby zaslechla výpravčího, jak zvoní velkým zvoncem a ohlašuje odjezd vlaku z první koleje na čtvrtém nástupišti. Její nosič zavazadel se s očima zavřenými a s kufry u nohou opíral o sloup. Přistoupila k němu a zakašlala.

Když se ani nepohnul, poklepala mu na rameno. Lekl se a rychle se k ní otočil.

„Už jsem zpátky. Zrovna hlásili, že vlak do Bischofswerderu odjíždí ze čtvrtého nástupiště.“

Nosič něco nesrozumitelného zamumlal, strčil si do podpaží její kufříček na klobouky a do každé ruky uchopil jeden větší kufr. Charlotta ustoupila stranou a pootočila se, aby kolem ní mohl projít.

„*Saperlipopette!*“ zvolala vzápětí tak nahlas, až se to rozlehlo celým nádražím, a honem si posunula do týlu klobouk, který jí i přes dlouhou upínací jehlici málem sklouzl.

Zcela jistě to nebylo chování hodné dámy, ať už šlo o hlasitost, nebo obsah toho zvolání. Ale občas docházelo k situacím, kdy jí bylo naprosto lhostejné, co by dáma měla, nebo neměla dělat. Mimoto už několik měsíců klela ve francouzštině, takže mnozí místní kolemjdoucí ani nepochopili, že jde o nadávku.

Nosič na ni vytřeštil oči, trhnul sebou a přitom jí zavadil kufrem o kolena, takže se zapotácěla a divoce zamávala rukama, aby získala zpátky rovnováhu. Z prstů jí přitom vyklouzla černá kožená kabelka, vyletěla vysokým obloukem do vzduchu a dopadla mezi koleje, jen několik metrů od předních kol lokomotivy vlaku připraveného k odjezdu.

Rychle se ke starému muži otočila: „V té tašce mám jízdenku. Nutně ji potřebuji. Vlak odjíždí za pět minut,“ ukázala na jízdní řád. „Mohl byste...“ V kabelce měla nejen peníze, ale i pohlednici pro Fredericka.

Zarazila se, když si uvědomila, že mluví k nosičovým žádům. Pustil kufr a zmizel v davu. Nechal ji tu samotnou!

„*Bigre!*“ přidala z plna hrdla další nadávku a v duchu se ptala, jestli by jí francouzské nadávky prošly i ve Falkensee, obzvláště u matky. Nejspíš ne. Zcela jistě ne – paní statku nezvedla hlas, ani pokud hubovala Grétě, když při zapalování ohně v krbu nechala na koberci skvrny od sazí.

Bude se tudíž muset obejít bez francouzských, dokonce i bez německých nadávek. Máma i táta by měli získat dojem, že na ni má pobyt v Paříži velmi kladný vliv a další rok tam by jí jen prospěl.

Jenže co teď? Přišla o jízdenku! V Paříži by během chvíle nabízelo pomoc tucet mladých mužů. Francouzští muži byli tak šarantní.

Jenže teď byla zpátky v Německé říši – kolem prošlo několik silných mužů, ale zdálo se, že si její nehody ani jeden z nich nevšiml. Pouze jedna starší dáma v tmavém kostýmu na ni káravě hleděla. Že by rozuměla francouzsky?

Charlotta její pohled netečně opětovala, potom se podívala na kabelku a odhodlaně si vyhrnula sukni kostýmku natolik, aby mohla seskočit na koleje, aniž by o tmavě modrou sametovou látku zakopla.

Nejraději by si v tom horku sundala i kabátek, ale to bylo nemožné, protože pod ním měla košilku s hlubokým výstřihem a korzet. Kdo měl tušit, že bude takové horko už před začátkem léta? Teta Evelína nechala šít její cestovní kostým v dubnu, kdy bylo ještě chladno a deštivo.

Lokomotiva pronikavě zapískala a vypustila oblak páry. Charlotta rychle pohlédla na hodiny na nástupišti. Půldruhé minuty do odjezdu. Průvodčí, který stál v otevřených dveřích asi o deset metrů dál, ještě neměl píšťalku v puse. A i kdyby se strojvůdce rozhodl okamžitě rozjet, takové monstrum se nedá do pohybu hned. Kabelka ležela alespoň pět metrů před předním spřáhlem lokomotivy – má tedy dostatek času na to, aby seskočila dolů, zvedla kabelku a vyšplhala zpátky na nástupiště.

Zhluboka se nadechla a udělala další krok kupředu, takže už stála přímo na hraně nástupiště. Vtom ji někdo uchopil zezadu za ramena a od okraje ji odtáhl.

Vztekle se otočila a překvapeně hleděla do tváře cizince. Mezi tmavým obočím klenoucím se nad nebesky modrýma očima se mu rýsovala kolmá, přísná vráska.

„To neuděláte!“ Podle lehkého akcentu hlubokého hlasu poznala, že němčina není jeho rodným jazykem. „V životě už jsem se dostal do mnoha zlých situací, ale tohle není to správné řešení, věřte mi.“

„Pusťte mě!“ zasyčela a vytrhla se mu. Byla překvapená, že se jí při jeho dotyku nezmocnila panika – od oné letní noci už sice uběhlo pět let, přesto dodnes pocítovala nevoli, když se k ní při tanci nebo pozdravu nějaký muž příliš přiblížil. To se nyní kupodivu nestalo. I když ten muž samozřejmě neměl právo se jí dotýkat, chytit ji jen tak za paži. Možná byla jen příliš rozzlobená nebo natolik zvědavá, co se tu odehrává, než aby pocítila strach.

„Ať už je vaše situace jakkoli těžká, vždy existuje lepší řešení!“ konstatoval cizinec a přísným tónem dodal: „Nehledě na to, že je to hřích.“

Zmateně na něj hleděla. Netušila, co po ní chce. A její kabelka stále ještě ležela na kolejích.

3. kapitola

Frederick

Statek Falkensee, Západní Prusko, 8. června 1904

Frederick von Bargelow seděl v posteli opřený o několik polštářů a i přes nesnesitelné horko měl peřinu vytaženou až ke krku. Po tváři mu stékala slza. Rychle ji setřel a honem schoval pod polštář knížku, protože někdo zaklepal na dveře. Do pokoje se vzápětí vřítila jeho sestra Alice.

„Mohl jsem být nahý,“ vyčelil jí. Zlobilo ho, že nikdy nepočkala, až ji vyzve, že může vstoupit.

„V tuhle dobu těžko,“ odpověděla netečně. „A mimoto jsem dole právě potkala Hedi a ta mi řekla, že ti nařídili zůstat v posteli. Takže se svlékáš jen na mytí a to se dělá ráno a večer.“

„Doufám, že Hedi nebyla už zase na cestě do kuchyně pro něco k jídlu.“

Alice přimhouřila oči a pozorně si ho prohlížela: „Jsi ubrečený. Že ty už zase čteš Volání divočiny?“

Jak daleko jen Frederickova paměť sahala, sestry ho vždycky okamžitě prokourly. Nemělo smysl před nimi něco tajit. Alespoň co se týče maličkostí. Opravdu tíživé věci schovával tak hluboko v nitru, že si ani ony ničeho nevšimly. Skrýval je tak dobře, až na ně někdy sám zapomněl – každopádně alespoň na několik hodin. Toho dopoledne ho Alice bohužel přistihla ve chvíli, kdy ho zákeřně přepadl strach a trápení a nepodařilo se mu je včas potlačit.

„To je snad moje věc,“ zamumlal. V žádném případě by neprozradil, proč plakal doopravdy.

„Vsadím se, že jsi byl právě v tom místě, kdy chudáka Bucka odvěkli na Aljašku.“ Rozhlížela se po románu, ale nedařilo se jí ho vypátrat.

„Ten příběh je strašně smutný,“ hájil se. Miloval příběh o psu Buckovi od loňského roku, kdy mu sestry darovaly k narozeninám německý překlad tohoto nejnovějšího díla Jacka Londona. Četl ho už nejméně desetkrát. Jeho domácí učitel pan Schliemeier mu pravidelně vyhrožoval, že mu ten „brak“ sebere. Z opatrnosti ho už tedy nenechával volně ležet.

„Správně bych teď měl dělat domácí úkoly. Ale to je taková nuda. Když jsem příliš nemocný na to, abych vstal, měl bych být i dost slabý na to, abych dělal úkoly, nebo ne?“

„Co ti Schliemeier napařil?“

Frederick ukázal vedle sebe na noční stolek, kde ležela jiná otevřená kniha.

Alice se zašklebila: „Jémine – čeled hvězdnicovitých.“

„Schliemeier mi k tomu dal celý seznam otázek. Pomůžeš mi s nimi?“ zjišťoval, ačkoli mu bylo jasné, že s její pomocí nemůže počítat. Což vzápětí potvrdila: zavrtěla energicky hlavou a prohlásila: „Je to hrozně nudné. Mimoto nemám čas – už brzy se budu muset starat o vlastní domácnost, takže nemůžu dělat nějaké směšné domácí úkoly za mladšího brášku.“

Škoda, že se ještě nevrátila Charlotta. Ta by mu během pár minut vysvětlila, co po něm Schliemeier vlastně chce. Jak bylo pěkné, když s ním před dvěma roky seděla v učebně, kterou pro ně na statku zřídili, a připravovala se pod Schliemeierovým vedením na dálkovou maturitní zkoušku, protože vyšší dívčí škola, kam docházela, nenabízela ukončení maturitou. Obdivoval ji za to, že se přihlásila k tak těžkým zkouškám a dobrovolně se podrobila vyučování u Schliemeiera. Později pochopil, že už tenkrát tajně plánovala studium v zahraničí.

Učení jí nedělalo problémy. Zajímala se především o předměty, které Fredericka nudily: o matematiku, biologii, dokonce i o chemii

a fyziku. Divné bylo jen to, že se pak v Paříži dala na studium umění a literatury. Táta s mámou by jí určitě nedovolili studovat přírodní vědy – který mladý muž z majetné rodiny by se zajímal o ženu, co by hostům u večere přednášela o chemii a fyzice? A od chvíle, kdy se Frederick před několika dny nechtěně přichomýtl k rozhovoru rodičů, mu bylo jasné, že jakmile se Charlotta vrátí z Paříže, poohlédne se jí máma co nejrychleji po vhodném manželovi. Ovšem nebyl si jistý, že Charlotta bude s takovým plánem souhlasit. Na rozdíl od Alice nikdy neprohlašovala, jak úžasné by bylo stát se paní na velkém hospodářství.

Obrátil pohled zpátky k mladší sestře, které při pomyslení na novou roli statkářky radostně zářily oči. „Ještě chvíli potrvá, než budeš mít vlastní domácnost. Zásnuby máš až za pět týdnů a pak si ještě hodně dlouho počkáš na svatbu.“

„Tomu nevěřím,“ namítala Alice se zasněným výrazem ve tváři. „Ronald převezme vedení statku Bernsdorff nejpozději počátkem příštího roku. Jeho adoptivní rodiče chtějí už v lednu odjet na jih a začít si co nejdříve užívat život ve městě, takže se hned poté usídlí ve vile v Marienburgu. A jakmile se Ronald stane pánem statku, bude mě tam chtít mít u sebe. A já už se nemůžu dočkat. No, a protože si sebou jsme jisti a nepotřebujeme čas na zkoušku, mohli bychom se vzít krátce po zásnubách. Strašně ráda bych byla zimní nevěstou! Mohla bych mít svatební šaty s bílým kožešinovým límcem a i s kožešinovým lemem.“ Nepřítomně hleděla před sebe, jako už by se v těch skvostných šatech viděla v zrcadle.

„Kožešinový lem.“ Frederick protočil panenky. „To je přece strašně drahé. A ty šaty budeš mít na sobě jen jeden den.“

„Jenže to má být ten nejkrásnější den mého života. A moje zásnubní šaty jsi také ještě nepochválil.“ Rozhodila ruce a zatočila se v kruhu.

Obrovské lípy před okny sice nořily místnost do stínu, přesto i v tom sporém světle zářily na sukni z růžového hedvábí ozdobné

nášivky. Stejně tak jiskřily stříbrné nitky na širokých rukávech, které byly průsvitné a podtrhovaly křivky Aliciných útlých paží.

„Vypadají přílišně draze,“ konstatoval Frederick.

„Co máš pořád s tím, že je všechno drahé? Koneckonců jsem nevěsta, takže bych měla mít ty nejkrásnější šaty. A ty prostě něco stojíš.“ Vesele klesla na okraj postele – evidentně nevěnovala jedinou myšlenku tomu, že při tom látku nákladných šatů zmačkala. Toho si všimne až později a nejdřív spustí hlasitý nářek, než jedné ze služebných uloží, aby to napravila.

Už po několikáté si přál, aby ho Hedi před třemi dny nezavedla k malému výklenku na chodbě, kde stála pohodlná židle, natočená právě tak, aby na ni dosáhly paprsky večerního slunce. Rodiče netušili, že tam odpočívá – předpokládali, že už je v posteli. Vysoké opěradlo ho schovalo před jejich pohledy a po prvních větách už bylo pozdě, aby na sebe upozornil.

Matka s otcem se potkali jen několik kroků od výklenku, když téměř současně vyšli ze svých ložnic poté, co se převlékli k večeři.

„Je už Frederickovi lépe?“ zeptal se otec tlumeným hlasem.

„Trochu.“ Slyšel sůstění matčiných sametových šatů. Nejspíš si uhlašovala sukni, jak to bylo jejím zvykem.

„Neříkal doktor Kramer v poslední době, jestli si stále ještě myslí, že jde jen o oslabení organismu? Někdy mě napadá, jestli...“ Zbytek věty zůstal viset ve vzduchu, jako by se otec bál vyslovit svoje obavy nahlas.

„Bože chraň! Nesmíme ani pomyslet na to, že by měl tu strašnou nemoc – nemůžeme o něj přijít, Adalberte. Ani jeden z nás by tu ztrátu neunesl. Vzpomínáš si ještě, jak seděl jako malý klouček na houpacím koni a hrál si na to, že klusá přes falkenseeská pole?“ Matčin nešťastný povzdech zněl, jako když mlžného listopadového dne zavane vítr v rákosí. Po krátké odmlce pokračovala: „Kromě toho je Frederick náš jediný syn. Dědic statku Falkensee.“

„Že by tu nemoc mohl zdědit, je hrozná představa, ale ne až tak nesmyslná.“ I otcův hlas zněl smutně.

Matka si odkašlala a Frederick slyšel, jak se zhluboka nadechla, než pokračovala dál: „Pokud bychom neměli mužského dědice, musela by se Charlotta kvůli naší špatné finanční situaci nejen vdát za majetného muže, ale ten muž by musel být ochotný a schopný vést později i statek Falkensee.“

Zatímco tak spolu hovořili, odcházeli pomalým tempem směrem ke schodům a nakonec po nich sestoupili do přízemí.

Povídali si šeptem, jenže Frederick měl sice ještě zesláblé srdce a kolísavý krevní tlak, ale sluch pořád ještě perfektní. A tak ho náhle polil mráz, ačkoli ho Hedi zabalila do teplé deky.

Rodiče mluvili o jeho možné smrti. Smrt – jen jedno slovo, tak krátké a hrozivé. Chladné a tmavé. Okamžitě se rozpomněl na malé mauzoleum pod skupinou stromů lemujících park, kde spali věčným spánkem jeho předkové. Sami, za tlustými, chladnými zdmi, zatímco v nedalekém panském domě zářila světla, rodina se scházela ke stolu a z konvice s čajem se kouřilo. Tělem mu proběhlo mrazení a cítil, jak se mu stahuje žaludek.

A od té chvíle ho ten strach přepadala znovu a znovu, nečekaně a bez varování. Zatím o něm s nikým nemluvil, protože kdyby jej zformoval do slov, stala by se ta hrozba ještě skutečnější. Hedi by plakala a trápila se možná ještě víc než on. Alice by také nebyla k utěšení. Matka byla už teď plná obav a otec mluvil s Frederickem jen zřídka o něčem jiném než o počasí, škole a podobně bezpečných tématech.

Charlotta – možná ona, až se vrátí... Jestlipak tuší, že má být brzy provdána? Když se statek dostal do finančních potíží, rodiče ji určitě nenechají pokračovat ve studiu v Paříži.

„Budu ale ještě potřebovat spousty věcí do výbavy,“ brebentila Alice vesele dál a sáhla po barevně potištěném sešitu velkého formátu, který předtím odložila na parapet.

„Vy chcete nakupovat u Wertheimů?“ vyhrkl při pohledu na katalog. Na obálce byla zobrazena elegantní dáma v kostýmku s kožešinovým límcem a v klobouku zdobeném perím.

„Především musíme s mámou nakoupit ručníky a ubrusy. Nutně také potřebuji kazetu na šití. A několikery šaty. Přenocujeme v hotelu nedaleko obchodního domu. Nejspíš nás doprovodí i babička. Byla u Wertheimů už několikrát a psala nám, že tam mají obrovský výběr všeho, na co si jen vzpomeneme. Možná s námi budeš moct jet i ty.“

Frederick si povzdechl. Už teď věděl, že rodiče a Hedi za přizvukování doktora Kramera společně rozhodnou, že takový výlet by pro něj byl příliš náročný. Mimoto byly zásnuby už i tak příliš drahé. Výlet do Berlína s nákupem v obrovském obchodním domě bude stát majlant. A on teď ví, že statku Falkensee docházejí peníze.

„Ručníky a podobné věci jsou k dostání i v Marienburgu, nebo dokonce i v Bischofswerderu. A všechny šaty, které ti ušila naše krejčová, jsou překrásné.“

Alice protočila panenky: „Jako paní statku Bernsdorff nemůžu pobíhat v šatech, které ušila ve své komůrce paní Rieneckeová. Měly by to být spíš *velkoměstské* šaty. A já se nemůžu dočkat, až budu nakupovat u Wertheimů. Už jen ta budova je prý skvostná. Podívej.“ Přelistovala na začátek katalogu a ukázala mu fotografii obrovského komplexu několikapatrových budov rozestavěných kolem čtvercového patia.

„Obchodní dům má plochu 7800 čtverečních metrů,“ předčítala. „Dokážeš si to představit? Tolik zboží snad ani neexistuje, aby zaplnilo tak velký dům.“

„Ale cesta do Berlína, přenocování v hotelu a pak i ceny ve velkoměstě jsou mnohem vyšší...“ Bylo mu jasné, že Alice se přemluvit nenechá a výletu za nákupy se kvůli vysokým nákladům nevzdá. Zvlášť když jí nemohl prozradit, co se dozvěděl o finanční situaci jejich statku. A jestliže jí máma nákupy u Wertheimů slíbila, možná to tak je v pořádku.

Dveře se otevřely a do pokoje vstoupila Hedi. V rukou nesla táč s miskou, ze které se kouřilo. Podle vůně v ní byl slepičí vývar. Frederick pokrčil nos – už tu věc, o které všichni tvrdili, jak mu udělá dobře, nemohl ani cítit, natož jíst.

„Jak se ti líbí nový vozka, Hedi?“ plácla vesele Alice a mrkla na bratra.

„Ještě jsem se s ním pořádně neseznámila,“ odpověděla Hedi se zvláštním výrazem ve tváři.

Frederick svoji chůvu ohromeně pozoroval. Přišla na statek krátce po narození Charlotty, takže už před více než dvaceti lety. Odjakživa mu připadalo, že jediným smyslem jejího života je blaho tří Bargelowových ratolestí. Charlotta a Alice si dnes vystačily bez ní, stále se k ní ale tu a tam utíkaly pro radu nebo útěchu. Zato Frederick se bez ní neobešel. Myšlenka na to, že by zůstal bez její pomoci, zvláště během častých období, kdy musel zůstat v posteli kvůli zvracení, poruchám krevního oběhu a jiným potížím, mu naháněla strach. Přišlo mu nemožné, aby se Hedi po dvaceti letech najednou zajímala o nějakého muže.

„Vždyť sis ho přece pozorně prohlédla a dost obšírně si s ním popovídala,“ zahihňala se Alice.

Hedi se spěšně odvrátila a položila tác na stůl, místo aby jej odnesla rovnou Frederickovi do postele. Přesto oběma sourozencům neušlo, že jí znachověly tváře. Alice povytáhla zlatohnědé obočí a Frederick na ni jen ohromeně zíral.

„Jen jsem mu vysvětlila, že milostivý pán je ve své kanceláři. Wilhelm se mu dnes měl přijít představit.“ Stále ještě k nim byla obrácená zády a bezdůvodně posouvala misku s polévkou po tácu sem a tam.

„Wilhelm. Ach ták.“ Alice se rozesmála. Potom se s rozpaženými rukama roztočila: „Jak se ti líbí moje zasnubní šaty, Hedi?“

Hedi se k nim konečně obrátila a s mateřskou hrdostí si Alici prohlížela. „Jsi překrásná. Tvůj budoucí snoubenec má velké štěstí.“

Potom postavila tác s polévkou na Frederickův noční stolek.

Ten energicky zavrtěl hlavou: „Slepičí vývar už nepotřebuji. Doktor Kramer dnes ráno řekl, že jsem skoro zdravý.“

Hedi pohotově odvětila: „Skoro neznamená úplně. Nesmíme polevit těsně před cílem.“ A vtiskla mu do ruky lžici.

„Matka se ptá, jestli už Frederick může vstát a povečeřet s námi, protože se dnes po roce vrátí z Paříže Charlotta,“ zmínila se Alice.

Paní statku to samozřejmě mohla rozhodnout sama, byla ale natolik moudrá, že podobná rozhodnutí přenechávala Hedi.

Ta chvíli zamračeně přemýšlela, než se obrátila k Frederickovi: „Myslím, že by to šlo, Fredy. Pokud si vezmeš šálu a slíbíš mi, že budeš v devět zase v posteli.“

„Smím dnes večer vstát? Opravdu?“ Frederick už se připravoval na obvyklý tvrdý boj, ale místo toho se na něj Hedi podívala se zvláštním dojetím v očích a s úsměvem přikývla.

Alice jim sdělila, že to mamince vyřídí. Když zmizela za dveřmi, jako by tu její šaty ještě několik vteřin zářily.

Poté, co Frederick dobrovolně snědl několik lžic vývaru, dovolila mu Hedi nechat zbytek na později, kdyby na něj po večeři dostal chuť. Její chránělec nevycházel z údivu – byla dnes tak ústupná a dobře naladěná.

4. kapitola

Charlotta

Gdaňsk hlavní nádraží, Západní Prusko, 8. června 1904

„Jaký hřích? O čem to vlastně mluvíte?“ vyhrkla Charlotta zlostně na muže s tmavě hnědými vlasy. Pomalu už jí začínal jít na nervy.

Ten místo odpovědi mlčky pohlédl směrem k lokomotivě, která právě s hlasitým supěním vypustila další oblak páry. Měla by se každým okamžikem rozjet, což znamenalo, že se bude muset s konečnou platností vzdát jak kabelky, tak především i peněz a jízdenky, které má uvnitř.

Pochopila, až když na ni nekonečnou chvíli jen mlčky a s obviňujícím výrazem ve tváři hleděl: ten muž byl Polák, a tudíž katolík. Jeho víra se řídila zvláštními pravidly, která jí byla cizí. Ani protestanti nepovolovali dobrovolnou smrt, ale ji by nikdy nenapadlo nařknout cizího člověka na ulici z toho, že si chce vzít život.

A vůbec – jak přišel na ten bláznivý nápad, že se chystá bezhlavě vrhnout pod vlak? Vždyť přece není žádná hlupačka a přesně si spočítala, jestli má na bezpečné vyzvednutí kabelky z kolejiště dostatek času. Kdyby jí tenhle muž nevstoupil do cesty, mohla už podle plánu nastupovat do vlaku do Bischofswerderu. Jak se teď dostane domů, to je ve hvězdách. Máma bude bez sebe, když nevystoupí z vlaku, jehož příjezd jí telegraficky oznámila. Jak teď má dokázat rodičům, jak úžasný měl pobyt v Paříži vliv na její smysl pro zodpovědnost a vývoj osobnosti a jak prospěšné by proto bylo, nechat ji tam studovat dál?

„Vy jste snad farář?“ zasyčela na muže, který všechnu tu mizérii zavinil.

„Vypadám jako farář?“ Ukázal na svůj límec. „Jen nenávidím, když lidé zahazují život jen proto, že se ocitli v obtížné situaci. Měli jsme v rodině takový případ... Ale to sem nepatří. Jen mě to prostě vždy rozzlobí.“

Pokrčila rameny. Že nebyl farářem, mu dávalo tím menší právo míchat se do jejích záležitostí.

„Karole? Jdeš už?“

Za cizincovými zády se vynořil další muž. Bylo mu přibližně dvacet pět let a byl stejně tmavovlasý, jen asi o hlavu menší a oproti svému doprovodu se tvářil přátelsky.

„Ještě chvíli. Musím tady něco vyřídit,“ odpověděl oslovený muž, aniž by z Charlotty spustil oči, jako by se pořád ještě obával, že se vzápětí rozběhne a vrhne se pod lokomotivu.

Jelikož na ni nepřetržitě zíral, nezbývalo jí než jeho pohled opětovat, pokud nechtěla odevzdaně svést hlavu. Vtom zapískal výpravčí a strojvůdce spustil parní píšťalu. Tak – kabelka byla ztracena.

„Nevím, co bychom tu měli vyřizovat,“ řekla netrpělivě, protože cizinec se pořád ještě neměl k odchodu. „Neznám vás a nemám ve zvyku povídat si s cizími muži na nádraží.“

„Neplánoval jsem s vámi delší rozhovor. Jen mi přišlo divné, že mladá dáma jako vy, která vypadá docela inteligentně, chce udělat něco takového.“

„Pochopte konečně, že jsem si dobře rozmyslela, co chci udělat,“ odporovala mu, ačkoli se přece nepotřebovala před tím dotěrným chlápkem hájit.

Neodpověděl. Jen mlčky ukázal na lokomotivu, která se dávala za hlasitého supění do pohybu. Charlotta semkla pevně rty. Právě teď její kabelku včetně jízdenky a veškeré hotovosti rozemíla-la obrovská kola vlaku. Neměla ani na drožku, která by ji zavezla domů.

„Karole?“ ozval se znovu druhý mladý muž, ale Karol si ho nevšímal. Napjatě pozoroval Charlottu a rukou si při tom pročesával černé vlasy, které mu neustále padaly do očí.

Charlotta v duchu zvažovala, jestli má toho divného patrona, který se za ni z neznámého důvodu cítil být zodpovědným, požádat o peníze na jízdenku. Neměla by být příliš drahá a ona by mu tu částku mohla později poslat. Matka by se o tom samozřejmě nesměla dozvědět. Charlotta si dokázala živě představit, jak by Veronika von Bargelow nejdříve zbledla, než by za použití bohaté slovní zásoby vyjádřila své zděšení, aby Charlottě nakonec zevrubně vysvětlila, jak nemožně se zachovala, když hovořila na nástupišti s cizím mužem, ještě k tomu s Polákem, a dokonce si od něj vypůjčila peníze. Pokud její matka s *Poloky*, jak se Polákům ve vsi říkalo, mluvila, pak jen výjimečně během sklizně s polskými nádeníky, které pruští statkáři během žní a často i dlouhodobě najímali i s rodinami za nízkou mzdu a ubytovali je bezplatně v odlehlých domcích pro nádeníky, a kteří dokonce ani nejedli společně s čeledí.

Jenže nějak se domů dostat musela. Kdyby nastoupila do vlaku bez jízdenky, dostala by se do ještě nepříjemnější situace, jakmile by ji po ní průvodčí požadoval.

Existovala ovšem ještě jiná možnost než požádat o pomoc právě toho nezdrovilého Karola. Rozhodně se otočila k jeho doprovodu, který se skromně držel v pozadí: „Dobrý den. Jmenuji se Charlotta von Bargelow.“

„Já jsem Jarek Wisniewski.“ Zdvorile se uklonil. „A tohle je můj kamarád Karol Darranowski.“

Alespoň tenhle muž měl slušné vychování. Dokonce i jeho úsměv působil stejně šarmantně jako u leckterého Pařížana.

„Dostala jsem se do obtížné situace,“ začala a dívala se při tom nepřetržitě na Jarka Wisniewského, zatímco koutkem oka registrovala, jak si Karol opět sčesává vlasy z čela. Takový protivný zlozvyk! Kdyby nosil klobouk, jak se na muže patří, vlasy by zůstaly, kde je chce mít.